

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № КТСП-553-08-40
Дата: 2.06.2015 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА
СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2008
1051 СОФИЯ, УЛ. "ТРИАДИЦА" № 2, ТЕЛЕ: 8119 443, ФАКС: 988 44 03, WWW.MLSP.GOVERNMENT.BG

Изм. №: 02 - 102
01.06.2015

ДО
Г-Н ХАСАН АДЕМОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И
ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА
43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА ВАШ № КТСП-553-08-40 ОТ 28.05.2015 г.

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: Проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 554-01-104, внесен от Михаил Райков Миков и група народни представители на 28.05.2015 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН АДЕМОВ,

Министерството на труда и социалната политика изразява следното становище по проекта на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (ЗИДКСО), внесен от Михаил Райков Миков и група народни представители:

Не подкрепяме предложеното в чл. 6 от законопроекта повишаване размерите на осигурителните вноски за фонд „Пенсии“ и фонд „Безработица“ от 2016 г. с 2, съответно – с 1 на сто, тъй като това ще доведе до съществено увеличаване на осигурителната тежест както за осигурителите, така и за осигурените лица и самоосигуряващите се.

В проекта на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, № 502-01-29, одобрен от Министерския съвет на 20. 05. 2015 г. и постъпил в Народното събрание на 26. 05. 2015 г. също се предлага повишаване размерите на осигурителните вноски, но само за фонд „Пенсии“, с по 1 процентен пункт през 2017 г. и 2018 г., и то за сметка на запазване размера на осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд в размер 5 на сто, вместо предвиденото от 1 януари 2017 г. 7 на сто.

Във връзка с предложението за обвързване на максималния осигурителен доход с размера на минималната работна заплата считаме, че това предложение не следва да бъде подкрепено. Изразяваме становището, че предвиденото към настоящия момент определяне на този доход в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване създава възможност да бъдат преценени обективните възможности на бюджета на държавното обществено осигуряване за всяка календарна година, което е необходимо, тъй като размерът на максималния осигурителен доход оказва влияние върху размерите на осигурителните плащания.

Предложенията за промени, свързани с условията за пенсиониране, следва да бъдат съобразени на първо място с обстоятелството, че системата на държавното обществено осигуряване в България е изправена пред сериозни предизвикателства и трудности, възникнали в резултат от множество фактори (демографски, икономически и др.).

По данни на Организацията на обединените нации България се нарежда сред десетте държави с най-застаряващо население в света и е на пето място по процентен дял на възрастното население в рамките на общото население. Около 24, 2% от жителите на страната са на възраст над 60 години.

В резултат на промените в раждаемостта и в смъртността и на миграцията, негативните демографски процеси продължават. Увеличаването на възрастното население води до по-големи разходи за пенсии, за здравеопазване и за дългосрочни грижи.

Тези демографски проблеми оказват голямо значение за пенсионните системи и в частност – за държавното обществено осигуряване в България, тъй като то функционира на разходопокривен принцип. Това означава, че приходите от осигурителните вноски на работещите сега, следва да покриват разходите за пенсии. Към момента обаче приходите от вноски покриват по-малко от половината от разходите за пенсии, а недостига от около 52, 8 на сто се покрива със средства от държавния бюджет.

Демографските тенденции, свързани със застаряване на населението, увеличаване средната продължителност на живота и намаляване броя на хората в работоспособна възраст, водят до негативни последици за социалното осигуряване, тъй като от една страна лицата, които внасят осигурителни вноски стават по-малко, от друга страна периодът на получаване на пенсия става по-продължителен, а броят на лицата, които получават пенсии – все по-голям. Ясно е, че след като хората живеят по-дълго, те трябва да остават по-дълго време и трудово заети, за да се запази адекватността на пенсиите от една страна и да не се достигне до неудържимо нарастване на разходите за социални плащания – от друга.

Безспорно е, че без финансовата стабилизация на държавното обществено осигуряване, която да доведе до увеличаване на приходите и ограничаване на разходите, не е възможно да се гарантира запазването на доходите нито на сегашните, нито на бъдещите пенсионери.

Предложенията за промени, включени в проекта на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване следва да бъдат разгледани и в контекста на препоръките на Съвета на Европейския съюз. В няколко последователни години, в препоръките си не само към България, а и по отношение на други държави-членки на Европейския съюз, Съветът на ЕС изисква намаляване на случаите на ранно пенсиониране, както и увеличаване на изискващите се възраст и осигурителен стаж за придобиване право на пенсия. В Препоръките на Съвета за България в областта на пенсиите от 8 юли 2014г. се посочва, че е необходимо България „Да приеме дългосрочна стратегия за пенсионната система, като продължи планираното годишно увеличение на законоустановената пенсионна възраст и установи механизъм за обвързване на законоустановената пенсионна възраст с очакваната продължителност на живота в дългосрочен план, като същевременно премахне постепенно възможностите за ранно пенсиониране и въведе еднаква законоустановена пенсионна възраст за мъжете и за жените.“

Важно е да се има предвид и коментара на Съвета на ЕС по повод т.нар. „замразяване“ за една година на условията за пенсиониране за трите категории труд, съдържащ се в рецитал 11 от Препоръките от 8 юли 2014г.: „През 2013 г. България отстъпи от поетите ангажменти в областта на пенсионната реформа. Схемите за ранно пенсиониране не бяха ограничени, както беше предвидено. Планираното годишно увеличаване на законоустановената пенсионна възраст бе отложено. Не бе постигнат напредък по отношение на хармонизирането на пенсионната възраст за мъжете и жените и не бяха предприети стъпки за въвеждане на по-строги критерии и механизми за контрол при отпускането на пенсии за инвалидност, така че да се ограничат злоупотребите. Населението на България е едно от най-бързо застаряващите в Съюза и този факт оказва отрицателно въздействие върху пазара на труда, върху потенциала за растеж на икономиката и върху финансирането на нейната

пенсионна система. Поради това България трябва да продължи реформата на пенсионната си система.“

При изготвянето на конкретните предложения за промени в условията за пенсиониране следва да се ръководим от правилата за строго придържане към принципите на социалното осигуряване, но и към съхраняване на финансовата стабилност и недопускане на непоносим натиск върху публичните финанси и висок бюджетен дефицит.

Считаме, че направените със законопроекта предложения не отговарят напълно на тези цели. На първо място се предлага промяна в разпоредбата на чл. 68 от КСО, в която трайно, а не само за определен период от време, се преустановява нарастването на изискуемите за пенсиониране на работещите при условията на трета категория труд възраст и осигурителен стаж. Уреждането на въпросите, свързани с условията за пенсиониране по този начин обаче не съответстват нито на настоящата демографска и социално-икономическа ситуация в страната, нито на препоръките, които отправя към България Съветът на Европейския съюз. Поради това не подкрепяме предложената промяна на чл. 68 от КСО.

Въвеждането в законодателството на възможност за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер при недостигащи възраст и/или осигурителен стаж до 24 месеца (предвидена с разпоредбата на чл. 68а от КСО) означава въвеждане в законодателството на възможност за пенсиониране при значително занижени изисквания – нещо, към чието ограничаване следва да се стремим. Поради това считаме, че предложението, което е направено във внесенния от Министерския съвет проект на ЗИДКСО е по-добре балансирано, тъй като допуска отпускане на пенсия в намален размер при недостигащи не повече от 12 месеца възраст на лицето, което има необходимия осигурителен стаж. Подкрепяме обаче предложените в тази връзка промени в чл. 70, ал. 1, т. 2 относно размера на намалението от 0, 4 на сто, създаването на ал. 4 в чл. 94, както и новата ал. 6 в чл. 102.

Не подкрепяме предложеното повишаване тежестта на една година осигурителен стаж от 1, 1 на сто на 1, 2 на сто, тъй като предложението обхваща само новоотпуснатите пенсии. Във внесенния от Министерския съвет законопроект се поставят по-високи цели, свързани с осигуряването на адекватни пенсии, като се предлага след 31 декември 2016 г. процентът за всяка година осигурителен стаж да нараства от първо число на всяка следваща календарна година с процент равен или по-голям от процента по чл. 100, ал. 1 до достигане на 1,5. Освен това с § 43 от преходните и заключителните разпоредби изрично се предвижда със същия процент да се преизчисляват и вече отпуснатите пенсии.

Не подкрепяме предложената т. 3 в чл. 70, ал. 1 от законопроекта, тъй като с предвиденото повишаване на тежестта на една година осигурителен стаж при отложеното пенсиониране до 5 на сто значително се увеличава разликата между тежестта на общия осигурителен стаж за придобиване право на пенсия и този, който се натрупва след това.

ГЪЛБЪН ДОНЕВ
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЪР НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ПМ/

За министър:	
Заместник-министър	Г. Донев
Заповед за заместване №	01-463

3